

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága
TÁJÉKOZTATÓJA

Megvalósult és tervezett rendezvények. Képek az Író Társaság életéből.

Összeállította: Nagy Erika
Képek: Nagy Erika

t
e
l
k
é
l
e
m

**S
T
P
O**

A PEGAZUS ALKOTÓPÁLYÁZAT 2019 ÉRTÉKELÉSEI

Tisztelt Pályázók,

elnézést, hogy egy negatív hírrel kezdem az értékelésem, de vegyétek úgy (plusz akkor még le is tegezlek benneteket), hogy minél hamarabb túl vagyunk a rosszon, annál édebb lesz a jó.

Mondom is gyorsan, mivel nem vagyok kibékülve: ez a részvétel. Tizenöt pályamunka érkezett, s szerintem ez kevés. El kell gondolkodni a mentorkodás, a nyári tábor, a Textúra, s egyáltalán: az ún. kezdőkkel való törődés felett – mert ha kevesen jelentkeznek az alkotópályázatra, az nem a pályázók hibája. Nekik is jobb volna egy (ha nem is tömeges, de) szélesebb körben való megmérettetés, melyből ha győztesen kerülnek ki, ennek a győzelemnek az irodalmi értéke is nagyobb volna.

A benyújtott pályaművek közt egy olyat sem találtam, amely bizonyos fenntartásokkal, de ne volna közölhető, ugyanakkor egyetlen olyat sem, amely minden tekintetben javára válnék egy jó nevű irodalmi lapnak. S ez persze nem baj, sőt. Nagy megkönnyebbulést jelentett a munkák olvasása, főként azért, amit már említettem, hogy teljesen elhibázott szöveget nem kellett olvasnom. S itt most persze megint a mentorokra kell gondolnom: nagyon jóleső érzés, hogy a jelek szerint segítették a munkák megszületését és végső változatának kialakítását, miközben sajnálatos, hogy egyik szöveget sem tudták igazán versenyhelyzetbe s győztesnek kihozni. A továbbiakban az ízlésemnek megfelelő hat szöveget rangsorolom, hangsúlyozva, hogy mások (ol. a bírálóbizottság másik két tagjának) ettől akár teljesen eltérő véleményét is el tudom fogadni.

Emelkedő sorrendben: a *James Delaney* jelige négy verse közül a bekebel és a Három tört-rész tetszett igazán: ez utóbbi azért, mert nyitánya meglepően jól felidézi Pilinszkyt. Második helyeztem, a *könyvmoly* jelige *Levegőt!* című verse ragadott meg, ennek a palinódiának határozottan egyéni a felépítése. Oda kell figyelni a helyesírásra is, nem követelmény, csak ajánlat. A legsikerültebb lírai pályaműnek az *Őszi légy* jeligéjű, a *Nő az árnyékban* című mozaikszöveget tartom: képzeletet megmozgató képek, jó szerkezet, idézem két sorát: „verset írni / annyi, hogy macska alszik a lábamnál”.

A prózai munkák közül, szintén emelkedő sorrendben: tetszett a *Nick Grabowski* jeligéjű (*Szabadnap* című) szöveg, azért, mert jó hangulata van, mikszátho-

san elmés, jó a témája, élmény volt olvasni. A második helyre a *Tónka* jelige Az égig érő torony című prózáját sorolom, a téma ugyan kissé keresett s kissé banális, de nagyon jó a szerkezete, gazdag a szókészlete, jól eltalált szöveg. Nálam az első helyen a *sakk* jelige Júlia ajkai c. szövege végzett: hátránya, hogy funkciótlanul morbid a témája, nagy előnye viszont, hogy megüt egy hangot, és azt végig tartani tudja, kiváló stílusérzéssel. Ha nem lehet a versek és a prózák közt is egy-egy díjat kiosztani, magam a *sakk* jeligét emelném ki győztesnek.

Külön dicséretben részesíteném a *Gyömbér* jeligét: van érzéke a prózához, de kerülnie kell a naiv előadásmódot. Tetszett a *Klákoz* jelige verse is, egyetlen versből azonban nehéz következtetéseket levonni. Az *agrip pina* jelige érzi a szavak erejét és varázsát, de még nem biztos, hogy versben akar megszólalni.

Mindenkinek külön-külön és együtt is gratulálok. Az írást folytassák, ennél jobb tanácsom csak az, hogy mindennap írjanak, ha mást nem, legalább naplót. A sikerültebbnek gondolt prózát vagy verset pedig küldjék be az Opus folyóirat szerkesztőségének, mert a rendszeres megmérettetés fontos velejárója az íróvá válásnak.

Csanda Gábor

Idén vettem részt először a Pegasus pályázat kiértékelésében zsűritagként, így értékelésemet nem tudom az ilyenkor szokásos összehasonlítással kezdeni, hogy erősebb volt-e ez az évfolyam, vagy gyengébb, mint az előzőek. Annyit tudtam, hogy egy előválogatott anyagot kapok kézhez, ám ennek tudatában is több rosszabb munkát vártam, mint amennyi a paksamétámban végül szerepelt. Egyetlen pályázó anyagába sem volt elég röviden beleolvasnom, hogy megállapítsam, nem méltó semmiféle közelebbi vizsgálatra. Ebből arra következtettem, az idáig jutott pályázók komolyan veszik az irodalmat, már amennyire komolyan lehet és kell venni, és komolyan veszik ezt a pályázatot, aminek természetesen csak örülni lehet.

A következő megállapításom az volt, hogy a költészeti anyag erősebb és némileg kiegyensúlyozottabb a prózánál, és jóval nehezebb döntéshelyzet elé állít mint zsűritagot. Amikor azt mondom, kiegyensúlyozottabb, arra gondolok, sokkal több lehetőséget látok a verspályázatokban, amelyek színvonala nem tér el egymástól túl nagy mértékben. A verspályázatok között akadt néhány olyan vers vagy verstöredék, amelyeket akár irodalmi folyóiratban is el tudnék képzelni, bár ezt egyetlen teljes pályázati anyagra vonatkozóan sem jelenteném ki. A legtöbb pályázatban a lehetőségek domináltak: a szerzők felmutattak részeredményeket a nyelvvel folytatott küzdelemben, de hosszabb távon általában alulmaradtak ebben a küzdelemben. Ahol a legtöbb lehetőséget és a legnagyobb kitartást láttam, azokat a pályázatokat emeltem ki. Az *Őszi légy* verseinek öniróniája és szikársága olyan érettségről tesz tanúbizonyságot, ami némi szigorral társulva igazán erőteljes költői világ megalkotásához vezethet. A *James Delaney* jeligéjű szerző versei tele vannak ötlet-sziporkákkal, amelyeket néha megfojt ugyan a túlbonyolított szerkezet, ám így is egyedi hang képződik meg a szövegekben. A *Prae* jeligéjű pályázó verseinek nyelve nagyon intelligens, érzékeny, a szerző jól bánik a formai elemekkel, ám jobban kellene ügyelnie az érzelmesség kordában tartására. Szívesen díjaztam volna még a *Klákoz* jeligéjű szerző Köldöküreg című versét, amely formailag is, gondolatilag is érett, bár helyenként suta szóválasztással, képzavaros szerkezetekkel dolgozik. A jobbak közé soroltam továbbá a *vÉLETlen* jeligéjű szerző szövegeit, amelyek viszont sajnos túl gyakran fulladnak moralizálásba és sablonosságba, valamint az *agrip pina* jeligéjű szerző három írását, amelyek nincsenek híján ötletességnek, ám néhol ügyetlen nyelvkezeléssel találkozni bennük.

A prózaszövegek esetében egyetlen olyan pályázatot sem tudtam kiemelni, amelynél könnyű szívvel javasolni tudnám a folyóiratbeli közlést. A szövegek nyelviileg általában viszonylag működőképesek voltak, inkább gondolati szinten teljesítettek gyengén: vagy sablonosak voltak, vagy sekélyesek, vagy naivak. Örvedetes azonban, hogy a nyelvet minden szerző viszonylag ügyesen kezeli. A mélység most nem mindig jött össze. A *sakk* jelígejú szöveg szerzője egy rövidre nyesett krimiit szállított, amely arról tanúskodik, hogy szerzőjének van egy sajátos stílusa, amelynek a kimunkálásán komolyan dolgozik. Több fegyelem és szigor alkalmazásával még jobb eredményeket érhetne el. A *Tónka* jelígejú szerző novellája pedig arról árulkodott, szerzője kiválóan uralja a kispróza szöveg szerkezetére vonatkozó ismereteket, kár hogy eléggé kiszámítható cselekményre támaszkodott.

Arra buzdítanám a pályázókat, haladjanak tovább a megkezdett úton, és töprengjenek rajta még többet, mikor érlelődik meg egy szöveg annyira, hogy késznek legyen tekinthető, legyenek kíméletlenek önmagukkal szemben, és csak azokat az írásait engedjék át saját szűrőjükön, amelyeket a legjobbakkal tartanak összemérhetőnek. Írjanak sokat, és ne féljenek kidobni sok mindent abból, amit megírtak, hogy csak a leg-erőteljesebb írások maradjanak meg. Akkor mindenki nyertes lesz.

Szalay Zoltán

TÓTH LÁSZLÓ KALLÓS-DÍJÁT KAPOTT

Idén Tóth László József Attila-díjas író, költő, műfordító, irodalomtörténész, szerkesztő is Kallós Zoltán Külhoni Magyarságért Díjban részesült. A díjat Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára adta át. A díjakat 2011 óta minden évben augusztus 20. alkalmával adják át, és az elismeréssel oklevél, emléklakett, valamint egymillió forint jutalom jár.

Gratulálunk a díjazottnak!

